

TÁJÉKOZTATÓ
a "Jármű gyártás és Szerelés" c. tárgy oktatásáról
Neptun kód: **GEGTT606-B**

Szak:	Jármű mérnöki alapszak (BSc)
Specializáció	Autóipari specializáció
Évfolyam:	III.
Előadó:	Sztankovics István tanársegéd
Gyakorlatvezető :	Nagy Antal, mérnök-tanár
Időtartam:	2019. február 11. - 2019. május 14. heti 2 óra előadás és heti 2 óra gyakorlat

Előadási és gyakorlati órák ütemterve naptári hetek szerint

- 7.hét E: Gyártási rendszerek struktúrája, belső hierarchiája, építőelemei. A gyártási folyamatok osztályozása üzemgazdaságtani szempontból.
Gy: Előtervezés lépései 1.: Szervezés típusa meghatározása.
- 8.hét E: A technológiai folyamat belső struktúrája. A technológiai folyamat rendszerelméleti jellemzői: kapcsolat, struktúra, funkció és tulajdonságok.
Gy: Előtervezés lépései 2.: Gyártás technikai feltételeinek körvonalazása, előgyártási mód megválasztása.
- 9.hét E: A műveleti sorrendtervezés feladatai, szakaszai, a kidolgozás főbb lépései. A műveleti sorrendtervezés iteratív módszere.
Gy: Előtervezés lépései 3.: Előgyártmány méreteinek megválasztása.
- 10.hét E: A technológiai tervezés módszerei: típus- és csoporttechnológiai tervekre alapozott módszer, generatív szintézis módszere, szakértői rendszer.
Gy: Műveleti sorrendtervezés lépései 1.: A technológiai folyamat elővázlátának kidolgozása, globális műveletek meghatározása (mintapéldák).
- 11.hét E: A technológiai helyesség vizsgálata, a technológiailag helyes tervezés. Általános szempontok. Esztergálalt alkatrészek technológiai szempontjai.
Gy: Műveleti sorrendtervezés lépései 2.: A tényleges műveletek meghatározása: globális műveletek bontása, műveletelemek összevonása (mintapéldák).
- 12.hét E: Fűrész, maró, köszörüléssel és CNC gépeken megmunkált alkatrészek tervezésének technológiai szempontjai.
Gy: Funkcionális elemzés és technológiai helyesség (mintapéldák).
- 13.hét E: Művelet- és műveletelem-tervezés fő feladatai: műveletelemek meghatározása, szerszámválasztás és elrendezés. Forgácsolási paraméterek és mozgásciklusok meghatározása, normaidőszámítása.
Gy: Technológiai dokumentációk szerkesztése: előgyártmány rajz, műveleti sorrendterv, műveleti utasítás, szerszám- és készülék szerkesztését kérelmező lap.
- 14.hét E: Méretláncok, bázisok. Méretláncmegoldási módszerek. A szerelés szerepe és helye a gyártásban. A szerelés technológiai folyamata. A szerelési folyamat tevékenységei és ábrázolása.
Gy **Zárthelyi dolgozat megírása.**
- 15.hét E: A szerelés technológiai folyamatának tervezése. A tervezési folyamat hierarchikus felépítése. Szerelési családfák.

- Gy: Méretláncok vizsgálata, t rések, illesztési rendszerek. Szerelési méretlánc megoldási példák.
16. hét E: A funkcionális és technológiai helyesség vizsgálata a szereléstervezésnél. Szerelési segítség biztosítása.
- Gy: Szerelési műveleti sorrendterv és kombinált családfa készítése
17. hét E: **Oktatási szünet (Húsvét kedd, dékáni szünet)**
- Gy: **Oktatási szünet (Húsvét kedd, dékáni szünet)**
18. hét E: Kötésmódok technológiai jellemzői. Csoportosításuk, oldható mozgó és nem mozgó kötésformák. Nemoldható mozgó és nem mozgó kötésformák, szerelésbarát módszerek.
- Gy: Jellegzetes kötések számításai (ékek-, retesz-, fedéssel illesztett és csavarkötések). Golyóscsapágyak szerelése.
19. hét E: A szerelés szervezettsége, szerelési rendszerek megválasztása. Kialakítás a munkadarabmozgás, a szakosítás mélysége, a szerelés üteme, a terelési program, az elrendezettség és az alkatrészgyártással való kapcsolat alapján.
- Gy: Fogaskerekek szerelése.
20. hét E: Szerelés közbeni műveletek, megmunkálások. A szerelés technikai feltételei. Szerelési rendszerek felépítése.
- Gy: Félévzárás, pótlások. **Pótzárthelyi dolgozat megírása.**

A tantárgy félévi lezárása: aláírás és vizsga.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

-) Aktív részvétel az előadásokon és a gyakorlatokon.
  -) A zárthelyi legalább elégséges szint megírása. Id tartama: 100 perc
értékelés:	0 - 49 %	1 (elégtelen)	78 - 90 %	4 (négyes)
	50 - 63 %	2 (elégséges)	91 - 100 %	5 (jeles)
	64 - 77 %	3 (közepes)		

Aláírás végleges megtagadása: Az előadásokon 40%-ot, a gyakorlatokon 30%-ot meghaladó igazolatlan hiányzás esetén.

Vizsga: írásban (100 perc, 100 pont, értékelés a zárthelyinek megfelelően) és szóban történik.

Ajánlott irodalom:

Fridrik L., Nagy S., Orosz L., Vékony S.: Alkatrészgyártás és szerelés I., Tankönyvkiadó Bp. 1979.

Dudás I.: Gépgyártástechnológia II. Miskolci Egyetemi Kiadó, 2001.

Gács Gy.: Alkatrészgyártás és szerelés II. Szerelés, Tankönyvkiadó, Bp, 1981. (J 14-300)

Németh T.: Gépipari szerelés, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1981.

Dr. Vraukó L.: Géplakatos szakismeretek Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1987.

Miskolc, 2019. február 11.

Sztankovics István
tanársegéd

ME GTT			Jár gyártás és szerelés (BJ)						ZH	2019. április 02.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	d
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	-	-	-	80
Név:											Neptun kód:			

1. Melyek a technológiai tervezés hierarchikus szintjei? Hogyan kapcsolódnak a konstrukciós tervezéssel? (8p)

0 - 49 %	1
50 - 63 %	2 40p
64 - 77 %	3 51p
78 - 90 %	4 62p
91 - 100 %	5 72p

2. Mondjon 5 példát technológiai folyamatszakra (megnevezés, funkció, g bb jellemz k)!(8p)

3. Egy üzemben fogaskereket gyártanak 10500 db/év volumenben. A gyártást két gyártósoron végzik 3 m szakos munkarendben. Az adott tárgyévben 258 munkanapon folyik a termelés. Az alkatrész gyártásának normaideje 12 perc/db. Számítsa ki a gyártás tömegszer ségi együttthatóját és abból következtessen a gyártás szervezettségére. (4p)

b) Mi lehet a tömegszer ségi együtttható legkisebb értéke? Miért? Milyen módszerrel küszöbölhet ki (legalább 2 példa) (4p)

ME GTT	Jár gyártás és szerelés (BJ)	ZH	2019. április 02.
---------------	-------------------------------------	-----------	--------------------------

4. Az alkatrészek pontossági és érdekességi elírásai esetén mit kell vizsgálni? (8p)

5. Hogyan alkalmazzuk a csoporttechnológiát és típus technológiai terveket? (8p)

**6. Szabványos váltólapkás szerszám használata esetén milyen elemeket kell meghatározni?
Kettőnél ismertesse a választás szempontjait! (8p)**

ME GTT	Jár gyártás és szerelés (BJ)	ZH	2019. április 02.
---------------	-------------------------------------	-----------	--------------------------

7. a) Mi a feladata a m velet- és a m veletelem-tervezésnek? (4p)

b) Mit nevezünk utólagos illesztésnek? Mi a különbség a technológiai és a beállítási adatok között? (4p)

8. Melyek az esztergálással megmunkált alkatrészek tervezésének technológiai szempontjai (ábrákkal)? (8p)

ME GTT	Jár gyártás és szerelés (BJ)	ZH	2019. április 02.
---------------	-------------------------------------	-----------	--------------------------

9. a) Melyek a rugalmas gyártórendszerek épít elemei? (4p)

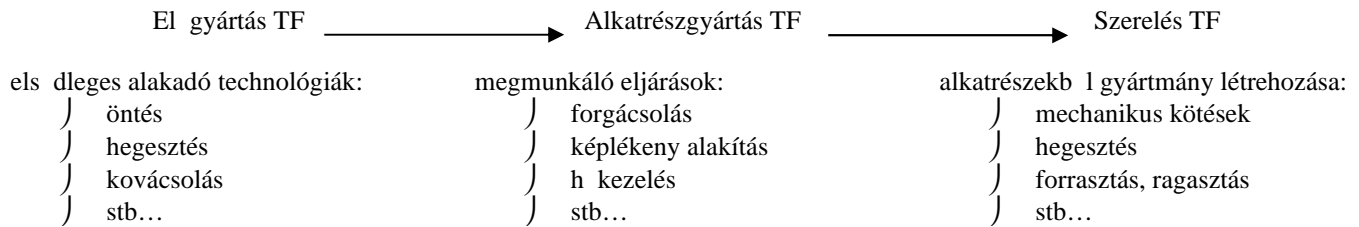
b) Milyen gyártásszervezési típusokat ismer, és milyen gyártásforma tartozik hozzájuk? (4p)

10. a) Megmunkálás során milyen hibák keletkeznek? Mit jelent a fokozatos pontosbítás elve? (4p)

b) Hogyan számítható ki egy m velet ráhagyása? Értelmezze a képletben alkalmazott jelöléseket! (4p)

ME GTT			Járm gyártás és szerelés (BJ)					ZH. jav	2019. április 02.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	d
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	-	-	-	80
Név:					Neptun kód:					Tankör:				

1. Ismertesse a technológiai folyamat hierarchikus felépítését! (10p)

2. Mondjon 5 példát technológiai folyamatszakra (megnevezés, funkció, g bb jellemz k)!(10p)

TFSZ 1	el gyártás	el gyártmány el állítása és h kezelése	TFSZ 8	simító megmunkálás I.	köszörülés: IT7 10, Ra>0,8
TFSZ 2	nagyolás	felesleges ráhagyás eltávolítása	TFSZ 9	h kezelés	nitridálás
TFSZ 3	h kezelés I.	pl. feszültségmentesítés	TFSZ 10	simító megmunkálás II.	nitridálni nem kívánt részek eltávolítása
TFSZ 4	félsimító megmunkálás I.	IT11 12, Ra>23,2	TFSZ 11	simító megmunkálás III.	IT6 7, Ra>0,4
TFSZ 5	h kezelés II.	cementálás	TFSZ 12	felületkezelés	krómozás, nikkelezés, stb.
TFSZ 6	félsimító megmunkálás II.	cementálni nem kívánt részek eltávolítása	TFSZ 13	befejez megmunkálás	Ra=0,1 0,05
TFSZ 7	h kezelés III.	edzés vagy nemesítés			

3. Egy üzemben fogaskerekeket gyártanak 10500 db/év volumenben. A gyártást két gyártósoron végzik 3 m szakos munkarendben. Az adott tárgyévben 258 munkanapon folyik a termelés. Az alkatrész gyártásának normaideje 12 perc/db. Számítsa ki a gyártás tömegszer ségi együttthatóját és abból következtessen a gyártás szervezettségére. (10p)

$$I_m = 12 \cdot 22 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 8 \cdot 60 = 760\,320$$

$$Q = 10500$$

$$q = I_m / Q = 72,411$$

$$K_s = q / t_n = 6,03$$

ME GTT	Járm gyártás és szerelés (BJ)	ZH. jav	2019. április 02.
--------	-------------------------------	---------	-------------------

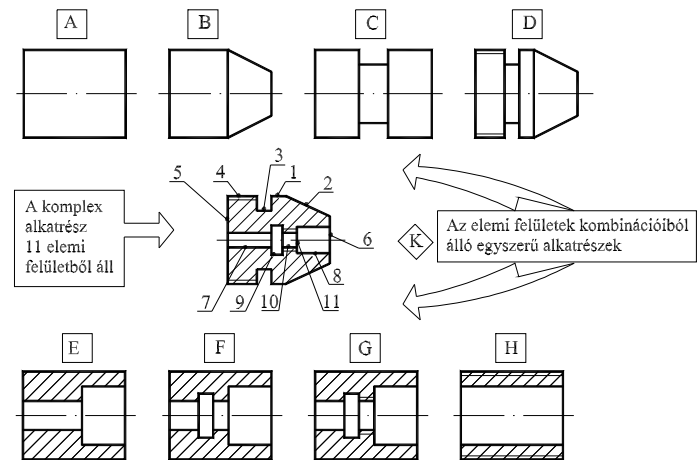
4. Az alkatrészek pontossági és érdességi el írásai esetén mit kell vizsgálni? (10p)

- a) a lehet legnagyobb t rések el írása
- b) elvileg minden méret t rézend (szabadt rész szabványos mérete!)
- c) illesztett méretek korrekt t résezése
- d) bázisválasztási hiba miatt t rések átszámítása
- e) megfelel érdességi paraméter el írása
- f) m ködés szempontjából a lehet legnagyobb érdesség el írása
- g) pontossági és érdességi el írások összhangja

5. Hogyan alkalmazzuk a csoporttechnológiát és típus technológiai terveket? (10p)

(10p)

-) az alkatrészeket geometriai és technológiai jellemzők alapján osztályozzák (csoportosítják),
  -) alkatrész csoportonként komplex alkatrészt képeznek
  -) minden egyes komplex alkatrésze típus technológiai tervet készítenek,
  -) az adott alkatrész technológiai tervét a komplex alkatrész típus technológiai tervből állítják el, elhagyva a vizsgált alkatrész és komplex alkatrész eltéréseiből eredő melegeket és melegelemeket (adaptálás).
- A csoport technológia mindig típus technológiai tervre épít!

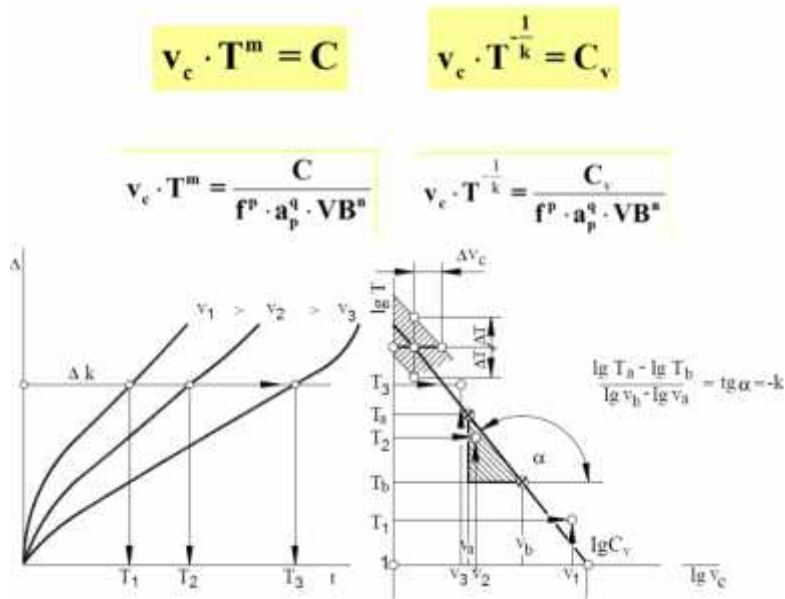
6. Szabványos váltólapkás szerszám használata esetén milyen elemeket kell meghatározni? Melyek a váltólapka geometria és anyag megválasztásának szempontjai? (10p)

- a) szerszámszár megválasztása:
  - a. munkadarab alakja, eltávolítandó ráhagyás jellege
  - b. szerszámot ér terhelések
  - c. szilárdságtani követelmények
  - d. szerszám gép csatlakozó méretei
- b) lapkageometria megválasztása:
  - a. szerszámtest geometriája
  - b. felületmin ségi el írások
  - c. munkadarab anyaga
- c) lapkaanyag megválasztása
  - a. munkadarab anyaga
  - b. terhelés folytonosságának jellege

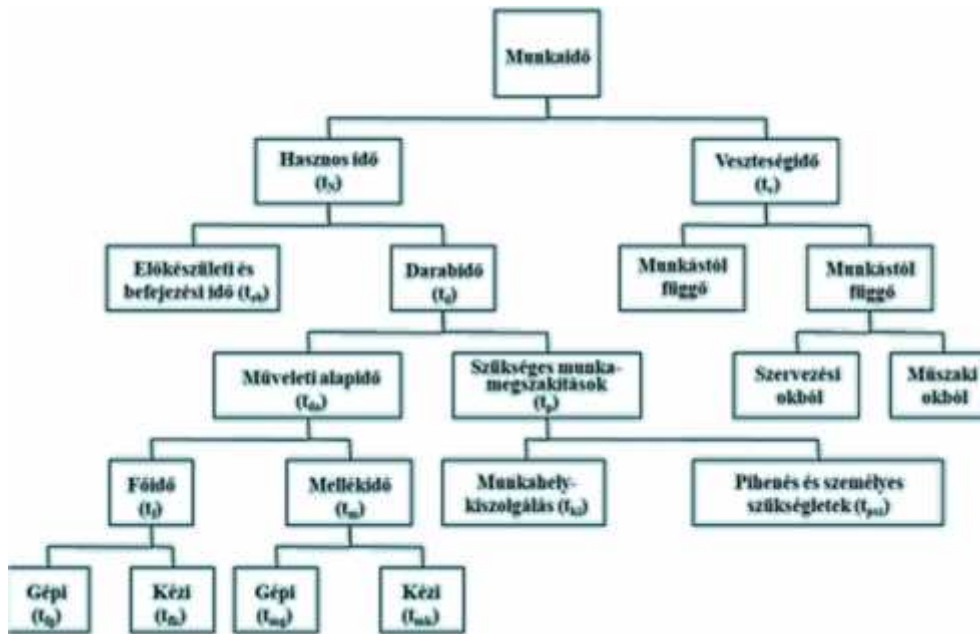
7. Mutassa be az adott éltartamhoz való méretezés folyamatát!

(10p)

8. A normaid t milyen tényezők építik fel?

(10p)

ME GTT	Járműgyártás és szerelés (BJ)	ZH. jav	2019. április 02.
--------	-------------------------------	---------	-------------------

9. Melyek az esztergálással megmunkált alkatrészek tervezésének technológiai szempontjai? (10p)

- egyszeres alak
- lehetőleg minél kevesebb féle szerszám alkalmazása
- egységesítés
- illesztett felületek hosszának csökkentése
- legyen az alkatrészen megfelelő befogási felület (ha nincs, segédfelület kell!)
- vékonyfalú gyűrűk megmunkálásának kerülése
- hagyományos esztergagép esetén kúpfelületek kerülése
- kúpfelületek szabad kifutásának biztosítása
- menetkifutás biztosítása

10. Egy megmunkálás során milyen hibák keletkeznek? Mit jelent a fokozatos pontosítás elve? (4p)

Az alkatrész megmunkálásakor – a négyféle mértani jellemzőnek megfelelően – négyféle hiba adódhat:

- Méret hiba
- Alak hiba
- Helyzet hiba
- Mikrogeometria hiba

A fokozatos pontosítás elve azt mondja ki, hogy a kívánt pontosságot csak fokozatosan, több műveletben tudjuk elérni, ugyanis a megmunkálás során történő alakítás hibákat hoz létre, mely hibák annál nagyobbak, minél nagyobb a leválasztott réteg vastagsága. Ezért a megmunkálást több lépésben (műveletben) végezzük, egyre kisebb és kisebb anyagrétegek leválasztásával, egyre pontosabb munkadarab előállításával, amíg csak el nem érjük az előírt pontosságot.

11. Hogyan számítható ki egy művelet ráhagyása? Értelmezze a képletben alkalmazott jelöléseket! (6p)

Két fő komponens van:

- az előző művelet hibái – a munkadarab előző műveletből örökölt hibái, amelyeket a soronlevő műveletben el kell tüntetni, a következők:

hibás felületi réteg: V_h ,

méret hiba: V_m ,

alak hiba: V_a

- az aktuális művelet hibái – amelyeket a ráhagyás megállapításakor figyelembe kell venni:

- bázisválasztási hiba - Ω_b

- felfogási hiba - Ω_f

Egy művelet ráhagyása: $Z_m = X_{V_h} \Gamma_k \sqrt{V_a^2 + \Gamma V_m^2 + \Gamma \Omega_b^2 + \Gamma \Omega_f^2}$

ME GTT			Járműgyártás és Szerelés (N)					el VZH		2019. május 14.				
Név:										Neptun:				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	d
4	4	6	6	6	8	6	6	8	6	6	8	6	-	80

1. Az alkatrészgyártás és a szerelés között milyen lényeges különbségek vannak? (4p)

0 - 49 %	1
50 - 63 %	2 40p
64 - 77 %	3 51p
78 - 90 %	4 62p
91 - 100 %	5 72p

2. Mi a családfa? Milyen típusait ismeri? (4p)

3. Értelmezze a beszállóval történő szerelést. Adja meg alkalmazási területeit, előnyeit, hátrányait! (6)

4. A csavarkötések meghúzási nyomatéka milyen tényezőkre bomlik? Milyen módszerekkel lehet a meghúzási nyomatékot korlátozni? (6p)

5. Melyek az álló (v. helyhez kötött) valamint a mozgó szerelés jellemzői?

(6p)

6. A számok beírásával adja meg a szerelés munkahelyek jellemzőit!

(8p)

1 Automatizáltsági fok	8 Munkadarabra es beruházási költség
2 Darabszám ingadozás rugalmassága	9 Potenciális t kefelhasználás
3 Egy darabra es beruházási költség	10 Részegységek száma
4 Egy szerelés helyre es ütemid és munkatartalom	11 Sorozatnagyság
5 Gépegységre es ár	12 Szerelés munkahelyek száma
6 Karbantartó személyzet száma és képzettsége	13 Típusokaság
7 Munkadarabra es bérköltség	

7. Milyen céljai lehetnek a szerelés technikai színvonalának fejlesztésének?

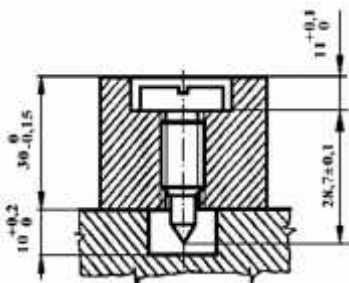
(6p)

ME GTT	Járműgyártás és Szerelés (N)	el VZH	2019. május 14.
Név:		Neptun:	

8. Csoportosítsa a kötéspódokat a kapcsolódó felületek közötti fizikai hatás formája szerint, és két-két példán ábrával mutassa be! (6p)

9. Sorolja fel és jellemezze a gépesítettség szintjeit! (8p)

10. Az ábrán egy szerelési méretlánc látható. Meg kell állapítani, hogy a megadott gyártási toleranciákkal a csavar beszerelhető-e anélkül, hogy a vége felütközne a horony alján. (6p)

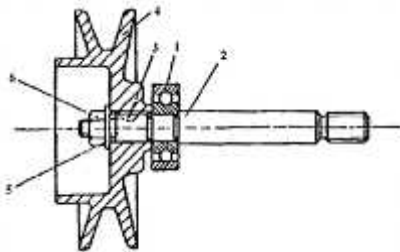

11. Milyen hibák fordulhatnak el homlokkerék áttételek szerelése során?

(6)

12. Készítse el az ábrán látható szerelt alegység Szerelési műveleti sorrendtervét és a kombinált szerelési családfáját!

(8p)

1. Csapágy
  2. Tengely
  3. Retesz
  4. Tárcsa
  5. Rugós alátét
- Any

13. Ábra segítségével mutassa be a rugalmas elemek használatának és a szerelési irány helyes megválasztásának elvét!

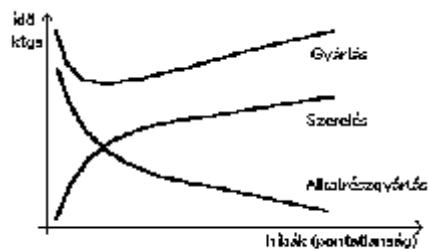
(6p)

ME GTT		Járm gyártás és Szerelés (N)					el VZH		2019. május 14.					
Név:										Neptun:				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	d
4	4	6	6	6	8	6	6	8	6	6	8	6	-	80

1. Az alkatrészgyártás és a szerelés között milyen lényeges különbségek vannak? (4p)

a szerelés a GYF és a TF olyan szakasza, melynél

- azonos technikai feladatok egy gyártmányon belül többször is megismétlődnek,
- párhuzamos munkák szervezhetők, végezhetők,
- párhuzamos munkák (egyidőben, különböző helyeken) folynak,
- az egymást követő műveletek során a munka tárgyának tömege, mérete folyamatosan növekszik,
- a szerelés technológiai folyamata általában reverzibilis.

2. Mi a családfa? Milyen típusait ismeri?

A tagolás grafikus megjelenítési formája a gyártmánycsaládfa. A tagolás a gyártmány részekre bontásával történik.

- Mennyiségi családfa
- Szerkezeti felépítést tükröző családfa
- Építőkocka elvet tükröző családfa
- Kombinált családfa

3. Értelmezze a beszabályozással történő szerelést. Adja meg alkalmazási területeit, elnyeit, hátrányait! (6)

Hasonló az utólagos illesztés módszeréhez. Valamely összetevő állítható elem, az eredeti tag részét ennek az elemnek a beállításával tudjuk biztosítani. Típusai:

- Álló kompenzátor: az összetevők közül az egyik elemet megfelelő méretsorozatban gyártott elem. Szerelés közben a sorozatból a megfelelő kiválasztásával biztosítható az eredeti tag elem részét
- Mozdó kompenzátor: az összetevő tagok közül az egyik állítható (pl. finommenetes anya, csapágyrögzítő anya)

Alkalmazása:

- Sok tagból álló, pontos méretláncok esetén
- Ahol a szerelés közbeni megmunkálás kerülendő (orvosi műszerek)

Alkalmazásának elnyei:

- Az összetevő tagok pontossági követelményeinek szigorúsága csökken, a gyártási költségek csökkennek
- Szerelés közbeni megmunkálásra nincs szükség
- A zárótag eredeti mérete az álló kompenzátor cseréjével vagy a mozgó kompenzátor után állításával folyamatosan fenntartható

Alkalmazásának hátrányai:

- Mérés rendszer szükséges
- Növekszik a szerelési folyamat bonyolultsága

4. A csavarkötések meghúzási nyomatéka milyen tényezőkre bomlik? Milyen módszerekkel lehet a meghúzási nyomatékot korlátozni? (6p)

- Az anya feszítésére alkalmazott nyomatékot M_{csav}
- az anya felfekvési felülete és az összekötött alkatrész felülete közötti súrlódási nyomaték $M_{fsúr}$
- A menetben fellépő súrlódási nyomaték $M_{msúr}$
- A csavar megnyúlását (elem feszítését, szorítóerejét) eredményező M_{ny} nyúlási nyomaték

$$M_{csav} = M_{fsúr} + M_{msúr} + M_{ny}$$

1. elem korlátozó kulcsok (nyomatékjelző vagy nyomatékra lekapcsoló) alkalmazásával,
2. elemre megállapított szög alatti elforgatással, valamint
3. a csavar nyúlásának mérésével.

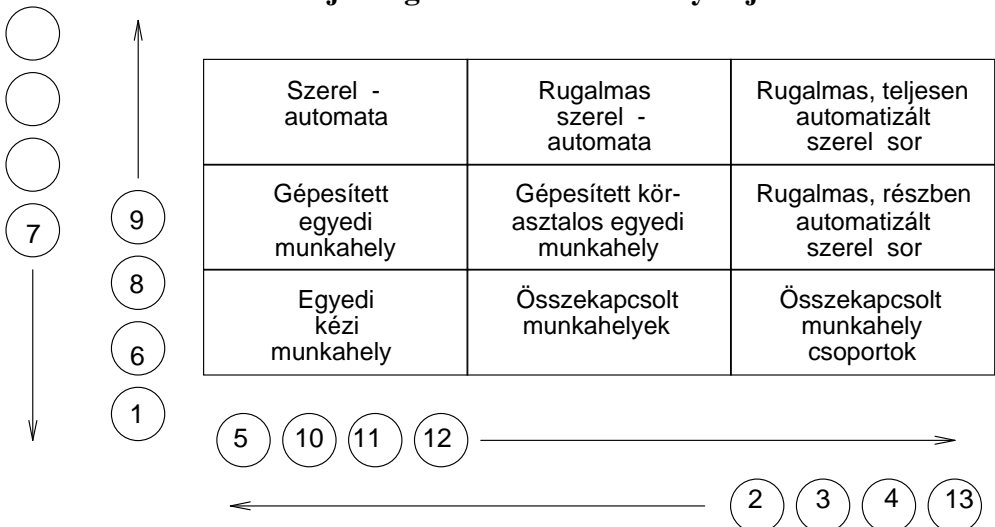
5. Melyek az álló (v. helyhez kötött) valamint a mozgó szerelés jellemz i?

(6p)

<p>Álló szerelésnél a termék nem változtatja helyét, a feladatot végz k mozognak. Jellemz i: a munka tárgya a áll, a dolgozó mozog nagyméret , nehéz egységek szerelésénél anyagmozgató berendezések kiváltására</p> <p>el ny: bázisalkatrész helyben marad hátrány: magasan képzett szerel ket igényel nagy alapterület igény szervezési nehézségek</p> <p>Alkalmazása: nagy terjedelm és súlyú stabil berendezések, továbbá elmozdulásra, rezgésre érzékeny egységek szerelésékor.</p>	<p>A mozgó szerelésnél a munka tárgya a dolgozóhoz érkezik adott m veletben. Jellemz i: a mdb-ot anyagmozgató berendezés mozgatja a szakosítás nagymérték , betanított munkások m veleti id k kiegyensúlyozottak, egyenletes monoton munka</p> <p>el ny: nagy termelékenység hátrány: mozgóegységek beruházása munkatárgy instabilitása (esetleg)</p> <p>Alkalmazása a gépiparban: Kisebb gyártmányok szerelésekor mindig Közepes és nagyobb méret , tömeg termékek sorozatgyártásakor</p>
--	--

6. A számok beírásával adja meg a szerel munkahelyek jellemz it!

(8p)

1 Automatizáltsági fok	8 Munkadarabra es beruházási költség
2 Darabszám ingadozás rugalmassága	9 Potenciális t kefelhasználás
3 Egy darabra es beruházási költség	10 Részegységek száma
4 Egy szerel helyre es ütemid és munkatartalom	11 Sorozatnagyság
5 Gépegységre es ár	12 Szerel munkahelyek száma
6 Karbantartó személyzet száma és képzettsége	13 Típus sokaság
7 Munkadarabra es bérköltség	

7. Milyen céljai lehetnek a szerelés technikai színvonalának fejlesztésének?

(6p)

- munkaid csökkentése
- a dolgozó kímélése
- a min ség javítása
- betanított munkások alkalmazása
- függetleníti a dolgozóktól a termelést

ME GTT	Járm gyártás és Szerelés (N)	el VZH	2019. május 14.
Név:		Neptun:	

8. Csoportosítsa a kötésmódokat a kapcsolódó felületek közötti fizikai hatás formája szerint, és két-két példán ábrával mutassa be! (6p)

Alakzáró kötések	Er záró kötések	Anyagzáró kötések
		<p>Az anyagzáró kapcsolatú kötések esetében egyik lehet ségként valamilyen amorf anyagot juttatnak be a kapcsolódó felületek közé, ami idővel megszilárdul s így biztosítja a kötési funkció teljesülését. (Lényeges az amorf anyag térfogatváltozása, azaz térfogat-növekedése.) További lehetőség anyagzáró kapcsolat létrehozására a hegesztés vagy a forrasztás alkalmazása.</p>

9. Sorolja fel és jellemezze a gépesítettség szintjeit! (8p)

6.3. A SZERELÉS TECHNIKAI FELTÉTELEI

Gépesítés szintjei (fejlettségi)

A fejlettségi szint a szükséges mozgások (gép-munkadarab viszonylagos elmozdulások) mechanizálásával, vezérlésével, irányítástechnika alkalmazásával emelhető.

A technikai eszközök felhasználási arányának alapján a szerelési műveletek végrehajtását tekintve az alábbi fejlettségi szintek különböztethetők meg:

/tradicionalis felosztás/

• kézi szerelés

- + szerelési műveleteket kézzel hajtják végre
- + a dolgozók valósítanak meg minden, a szereléssel kapcsolatos tevékenységet
- + a gyártóeszközök szerelését is.

• mechanizált szerelés

- + a fő és a melléktevékenységek mechanizálciója
- /a gyártási eszközök működtetése külső energiaforrásból történik (elektromos, pneumatikus, hidraulikus, vegyes)/

6.3. A SZERELÉS TECHNIKAI FELTÉTELEI

• részautomatikus szerelés

- + a fő és melléktevékenységek mechanizáltak
- + a végrehajtási műveletek automatikusak
- + a dolgozó végzi a műveletek előkészítését, ellenőrzését, utánállításokat, be szabályozásokat, végkikészítési munkákat.

• automatikus szerelés:

- csak az esetleges adagolások és léveleik vannak a dolgozókra bízva

/A műszaki gyakorlat az alábbi csoportosítást alakította ki (sorozatnagyságot is figyelembe véve)

- kézi szerelés
- képezett (egyetemes készülékek)
- gépesített
- automatizált /

10. Az ábrán egy szerelési méretlánc látható. Meg kell állapítani, hogy a megadott gyártási t résekkel a csavar beszerelhető-e anélkül, hogy a vége felütközne a horony alján. (6p)

	<p>Növelt tag $10_0^{+0,2}$ $30_{0,15}^0$</p> <p>Csökkent tag $28,7_{-0,1}^{+0,1}$ $11_0^{+0,1}$</p> <p>$L_{\zeta} \times L_{i,növ.} \cdot Z \cdot L_{i,csökk.} \times (10 \Gamma 30) Z(28,7 \Gamma 11) X0,3 \text{ mm}$</p> <p>$L_{\zeta,max} \times L_{i,növ.}^{max} \cdot Z \cdot L_{i,csökk.}^{min} \times (10 \Gamma 0,2) \Gamma (30 \Gamma 0) Z(28,7 Z0,1) Z(11 \Gamma 0) X0,6 \text{ mm}$</p> <p>$L_{\zeta,min} \times L_{i,növ.}^{min} \cdot Z \cdot L_{i,csökk.}^{max} \times (10 \Gamma 0) \Gamma (30 Z0,15) Z(28,7 \Gamma 0,1) Z(11 \Gamma 0,1) XZ0,05 \text{ mm}$</p> <p>$L_{\zeta} X0,3_{Z0,35}^{T0,3}$</p>
--	--

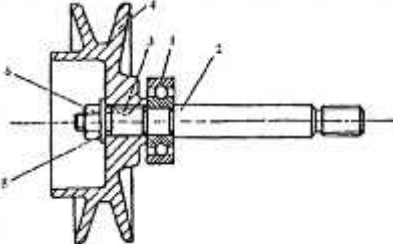
11. Milyen hibák fordulhatnak el homlokkerék áttételek szerelése során?

(6)

- J A **fogak közti hézag nem elég nagy** az egész koszorú kerületén. Ennek okai:

  - a **fogak vastagabbak**, ez esetben a fogaskerekeket ki kell cserélni,
  - a **tengelytávolság kicsi**, ebben az esetben a fogaskerékház perselyét kell cserélni.
- J Az egész fogkoszorú **kerületén a foghézag túl nagy**. Ennek okai és kiküszöbölési lehet ségei azonosak az el z bekezdésben leírtakkal.
- J A **foghézagok nem egyformák**. Az ilyen jelenség vagy az **egyenetlen fogvastagságnak**, vagy az **osztókor ütésének** a következménye.
- J A fogaskerekek **homlokfelülete üt**. A homlokfelületet szemmel vagy indikátorórával ellen rizzük. Ugyan ez a jelenség fordulhat el ha a tengelyek nem teljesen párhuzamosak.

12. Készítse el az ábrán látható szerelt alegység Szerelési m veleti sorrendtervét és a kombinált szerelési családfáját!

(8p)

1. Csapágó
2. Tengely
3. Retesz
4. Tárcsa
5. Rugós alátét
6. Anya

Szerelési m veleti sorrendterv

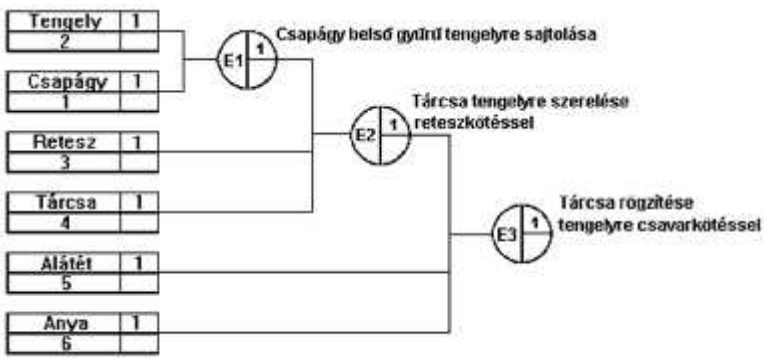
E1 El szerelés: 2 Tengelyre 1 Csapágó felsajtolva

E2 El szerelés: E1 egység 2 Tengelyébe 3 Retesz beszerelése 4 Tárcsa felsajtolása

E3 Végyszerelés: E2 egység 2 Tengelyére 5 Alátét felhelyezése 6 Anya felcsavarása, meghúzása

Végellen rzés: Csapágó küls gy r szabad forgásának ellen rzése

Tengely	1
2	
Csapágó	1
1	
Retesz	1
3	
Tárcsa	1
4	
Alátét	1
5	
Anya	1
6	

13. Ábra segítségével mutassa be a rugalmas elemek használatának és a szerelési irány helyes megválasztásának elvét!

(6p)

